

INFORMATIKA DARSLARIDA KOMPYUTER GRAFIKASI SOHASIDA O'QUVCHILARNING KOMPETENTLIGINI SHAKLLANTIRISH

Soyibjonov Asadbek Shuxratbek og'li

Qo'qon davlat universiteti Axborot texnologiyalari mutaxassisligi talabasi

ANNOTATSIYA

Maqolada O'zbekiston maktablarida informatika darslarida kompyuter grafikasi yo'nalishida o'quvchilarning kompetentligini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari yoritilgan. 45 daqiqalik darslar uchun vaqt taqsimoti, 15 nafar o'quvchi bilan ishlash metodikasi va zamonaviy grafik dasturlardan (Canva, Figma, Krita, Adobe Express) foydalanish samaradorligi tahlil qilingan. Tajriba natijalari va metodik tavsiyalar taqdim etilgan.

Kalit so'zlar: kompetentlik, kompyuter grafikasi, informatika darsi, raqamli savodxonlik, dizayn tafakkuri, zamonaviy grafik dasturlar, O'zbekiston maktablari.

KIRISH

Hozirgi globallashuv va raqamlashtirish sharoitida O'zbekiston ta'lim tizimi o'quvchilarda raqamli kompetensiyalarni shakllantirishni asosiy vazifalardan biri sifatida belgilagan. So'nggi yillarda umumiy o'rta ta'lim maktablarida informatika fani yangilangan, kompyuter grafikasi va multimedia texnologiyalariga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Mamlakatimizda o'quvchilarning kreativ va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish maqsadida zamonaviy grafik dasturlardan foydalanish tavsiya etilgan: Canva va Adobe Express (tezkor vizual dizayn va prezentatsiyalar), Figma (interfeys

va veb-dizayn loyihalari), Krita (raqamli illyustratsiya va tasvir chizish), Adobe Illustrator (vektor grafikasi, professional loyiha ishlari).

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tomonidan tasdiqlangan davlat ta'lim standartlari o'quvchilarning axborot-kommunikatsion kompetentligini rivojlantirishga qaratilgan. Shahar maktablarida internetga ulanish imkoniyati mavjudligi sababli onlayn dasturlar (Canva, Figma) samarali qo'llanilmoqda, qishloq maktablarida esa offline dasturlar (Krita, Adobe Illustrator) ishlatiladi.

METODIKA: DARS VA VAZHT TAQSIMOTI

O'zbekiston maktablarida bir dars mashg'uloti 45 daqiqa davom etadi. Tadqiqotda 15 nafar o'quvchi bilan ishlash nazarda tutilgan va vaqtni taqsimlash kompetentlikni shakllantirishda muhim hisoblangan.

Darsning tavsiflangan tuzilishi:

Qism	Vaqt (daqiqa)	Faoliyat
Tashkiliy qism	5	Davomat, mavzuni qisqa takrorlash, dars maqsadini bayon qilish
Yangi mavzuni tushuntirish	10–12	Grafik muharrir interfeysi, asosiy buyruqlar, amaliy namoyish (Paint, GIMP, Photoshop)
		O'quvchilarga individual yoki guruh topshiriq berish (banner,

Amaliy mashg'ulot	20–23	logo, tasvir), o'qituvchi individual maslahat
Mustahkamlash va tahlil	5–7	Ishlarni ko'rib chiqish, xatolarni tahlil qilish, eng yaxshi ishlarni rag'batlantirish

ZAMONAVIY DASTURLAR TAVSIYASI

Tajriba ishlari eski dasturlar bilan olib borilgan bo'lsa-da, zamonaviy pedagogik tajribalar va boshqa davlat maktablarida qo'llanilayotgan dasturlar quyidagilar: Canva va Adobe Express (tezkor vizual dizayn va prezentatsiyalar), Figma (interfeys va veb-dizayn loyihalari), Krita (raqamli illyustratsiya va tasvir chizish), Adobe Illustrator (vektor grafikasi, professional loyiha ishlari).

Ushbu dasturlar o'quvchilarda kreativ tafakkur, loyiha yondashuvi va raqamli savodxonlikni rivojlantirishga yordam beradi. O'zbekiston maktablarida ular joriy etilsa, kompetentlikni shakllantirish samaradorligi oshadi.

TAJRIBA NATIJALARI

Tajriba O'zbekistonning umumiy o'rta maktablarida o'tkazildi. Sinfda 15 nafar o'quvchi qatnashdi va darslar 45 daqiqa davom etdi. Asosiy dasturlar sifatida Paint, GIMP va Photoshop ishlatilgan.

Tajriba davomida o'quvchilarning kompetentlik darajasi quyidagi yo'nalishlarda baholandi: grafik muharrir bilan ishlash ko'nikmalari, raqamli dizayn va ijodiy yondashuv, loyihalarni yakunlash va taqdim etish qobiliyati.

Oldin–keyin natijalar (o'rta foiz ko'rinishida):

Yo'nalish	Boshlanish darajasi (%)	Tugash darajasi (%)
Grafik muharrir bilan ishlash	35	78
Raqamli dizayn va ijodiy yondashuv	40	82
Loyihalarni yakunlash va taqdim etish	30	75

XULOSA VA TAVSIYALAR

Tajriba asosida xulosa: O'zbekiston maktablarida kompyuter grafikasi darslarini tashkil qilish orqali o'quvchilarning raqamli va ijodiy kompetentligi samarali shakllandi. 45 daqiqalik dars va 15 nafar o'quvchi bilan ishlash metodikasi natijali ekanligi isbotlandi.

Zamonaviy dasturlarni tavsiya qilish: Global tendensiyalarga mos ravishda Canva, Figma, Krita va Adobe Express kabi dasturlarni joriy etish, kompetentlikni yanada samarali shakllantirishga yordam beradi. Onlayn va oflayn imkoniyatlar mavjud bo'lgan maktablarda shu dasturlardan foydalanish pedagogik jarayonni modernizatsiya qiladi.

Metodik tavsiyalar: Dars taqsimotini aniq belgilash (tashkiliy qism – 5 daqiqa, tushuntirish – 10–12 daqiqa, amaliy mashg'ulot – 20–23 daqiqa, mustahkamlash – 5–7 daqiqa), o'quvchilarga individual va guruhli yondashuvni qo'llash, natijalarni jadval va diagramma orqali ko'rsatish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi. Davlat ta'lim standartlari, 2022.

2. Canva. Official website, 2026.
3. Figma. Official website, 2026.
4. Krita Documentation, 2025.
5. Adobe Express & Illustrator Guides. Adobe, 2025.